

การประเมินแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่ง

ศูนย์เอกสารประเทศไทย

THAILAND INFORMATION CENTER

นางสาวศักดิ์ศรี ปาณะกุล

004976

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2517

AN EVALUATION OF MATHAYOM SUKSA ONE HISTORY TEXTBOOKS

MISS SAKSRI PANAKUL

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Secondary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1974

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....
.....

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ...*อรรถกฤษ...*...*ศุภรณ...*... ประธานกรรมการ

.....*ปิยะ...*..... กรรมการ

.....*ประ...*..... กรรมการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อาจารย์ควบคุมการวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : การประเมินแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่ง
ผู้วิจัย : นางสาว ศักดิ์ศรี ปาณะกุล
แผนกวิชา : มัธยมศึกษา
ผู้ควบคุมการวิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์
ปีการศึกษา : 2516

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่ง ที่กระทรวงศึกษาธิการอนุมัติให้ใช้โดยพิจารณาจากเกณฑ์สำหรับประเมินคุณค่า 4 ด้านคือ สารความรู้ สารค่า สติปัญญา ลักษณะการจัดทำรูปเล่ม และอุปกรณช่วยการเรียนการสอนในแบบเรียน ผลการวิจัยนี้จะเป็นแนวทางปรับปรุงแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีคุณภาพดีขึ้น พร้อมกันนี้ครูและนักเรียนที่ทราบข้อดีและข้อบกพร่องของแบบเรียนจะสามารถปรับปรุงการสอนและการเรียนด้วยแบบเรียนให้มีประสิทธิภาพดีขึ้นด้วย

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินงาน 2 วิธีคือ (1) ศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อดีและข้อบกพร่องของแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่ง ที่กระทรวงศึกษาธิการอนุมัติให้ใช้ และเสนอผลในรูปของการบรรยาย (2) ศึกษาความคิดเห็นของครูและนักเรียนผู้ใช้แบบเรียน โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูประวัติศาสตร์จำนวน 58 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่งจำนวน 419 คน ในโรงเรียนราษฎร์ และ โรงเรียนรัฐบาล รวม 21 แห่งในกรุงเทพมหานคร ข้อมูลที่ได้ นำมาวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วเสนอผลในรูปตารางและอธิบายประกอบ

สรุปผลการวิจัย

ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับคุณภาพของแบบเรียน โดยพิจารณาจากเกณฑ์สำหรับ

ประเมินคุณค่า 4 ด้าน คือ (1) สาระความรู้ แบบเรียนเล่มของกรมวิชาการและ พ.อ.พูนพล อาสนจินดา อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเล่มของ คร.ประสาธต์ หลักศิลา อยู่ในระดับควรปรับปรุง (2) สาระงานสติปัญญา แบบเรียนเล่มของกรมวิชาการและ พ.อ.พูนพล อาสนจินดา อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเล่มของ คร.ประสาธต์ หลักศิลา อยู่ในระดับควรปรับปรุง (3) ลักษณะการจัดทำรูปเล่ม แบบเรียนทั้ง 3 เล่มอยู่ในระดับปานกลาง (4) อุปกรณ์ช่วยการเรียนการสอนในแบบเรียน แบบเรียนเล่มของกรมวิชาการและ คร.ประสาธต์ หลักศิลา อยู่ในระดับควรปรับปรุง ส่วนเล่มของ พ.อ.พูนพล อาสนจินดา อยู่ในระดับปานกลาง

ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับคุณภาพของแบบเรียน นักเรียนสนใจเนื้อหา ทางวิชาประวัติศาสตร์ไทยมากกว่าประวัติศาสตร์ต่างประเทศ เรื่องที่สนใจมากที่สุดคือ การตั้งกรุงศรีอยุธยา แต่นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า เนื้อหาในแบบเรียนที่ใช้อยู่ยังไม่เหมาะสม เพราะเนื้อหาบางตอนย่อเกินไป ทำให้ยากแก่การเข้าใจและเนื้อหาบางตอนไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ สำหรับการเสนอเนื้อหาเรื่องต่าง ๆ ในแบบเรียนนั้น นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่ายังให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาต่าง ๆ ไม่ครบถ้วน และขาดความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาทางการศึกษามากที่สุด รองลงมาคือประวัติความเป็นมาทางเศรษฐกิจ ในด้านลักษณะการจัดทำรูปเล่มของแบบเรียน นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่ายังไม่เหมาะสมเพราะภาพประกอบและแผนที่น้อยเกินไป แบบเรียนไม่ได้แนะนำแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติมและไม่มีสรุปท้ายบท เกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากแบบเรียน นักเรียนเห็นว่าแบบเรียนมีประโยชน์ในแง่ที่ช่วยให้เข้าใจเหตุการณ์ต่างประวัติศาสตร์ดีขึ้น ส่วนนักเรียนที่มีความเห็นว่าไม่ได้รับประโยชน์จากแบบเรียนได้ให้เหตุผลว่า เพราะเนื้อหาในแบบเรียนไม่สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ เนื้อหาความรู้ย่อรวบรัดเกินไป และเนื้อหายังไม่สอดคล้องกับหลักฐานและข้อค้นพบใหม่ ๆ

ผู้วิจัยได้นำความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับข้อบกพร่องของเนื้อหาในแบบเรียนทั้ง 3 เล่มนี้มาวิเคราะห์ตรวจสอบอย่างละเอียดด้วยตนเอง และพบว่า เป็นจริงตามที่ครูและนักเรียนกล่าวทุกประการ จึงได้เสนอข้อแก้ไขให้ถูกต้องเป็นการเพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะ

1. ครูควรใช้แบบเรียนหลาย ๆ เล่มในการสอนวิชาประวัติศาสตร์ และควรเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับวิธีการ และทักษะในการใช้แบบเรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอยู่เสมอ
2. ครูควรใช้แบบเรียนเป็นเครื่องมือในการให้ความรู้ด้านเนื้อหาวิชาและสร้างพัฒนาการทางสติปัญญาแก่นักเรียน
3. กระทรวงศึกษาธิการควรส่งเสริมให้เอกชนเรียบเรียงแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ และวิชาอื่น ๆ เพิ่มขึ้น
4. กระทรวงศึกษาธิการควรปรับปรุงหลักสูตรและเนื้อหาในแบบเรียนให้ทันต่อเหตุการณ์และความเปลี่ยนแปลงของสังคม
5. สำนักพิมพ์ควรปรับปรุงคุณภาพและการจัดทำรูปเล่มของแบบเรียนให้มีมาตรฐานดีและเหมาะสม
6. ผู้เรียบเรียงแบบเรียนควรมีวิธีการเขียนที่น่าสนใจ ตรวจสอบข้อเท็จจริงให้ถูกต้อง ให้แง่คิดและแสดงทัศนะเป็นกลาง ตลอดจนใช้สำนวนภาษาและคำศัพท์ที่ชัดเจนถูกต้อง
7. ผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณเพื่อซื้อแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบไว้ในห้องสมุดของโรงเรียนให้เพียงพอับความต้องการของครูและนักเรียน
8. หัวหน้าสายวิชาควรมีความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์ในการประเมินแบบเรียน เพื่อสามารถให้คำแนะนำแก่ครูในสายเกี่ยวกับข้อดีและข้อบกพร่องของแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์แต่ละเล่ม และช่วยครูแก้ปัญหาเกี่ยวกับการใช้แบบเรียนได้ถูกต้องเหมาะสม

Thesis Title : An Evaluation of Mathayom Suksa One History Textbooks
Name : Miss Saksri Panakul
Department : Secondary Education
Advisor : Ass't Prof. Pibulsri Wasanasomsithi
Academic Year : 1973

ABSTRACT

Purpose :

The purpose of this research was to evaluate Mathayom Suksa One history textbooks, approved by the Ministry of Education for Secondary Schools, in relation with 4 aspects of criteria : the knowledge component, the intellectual component, the format and the instructional aids. The findings of this study would be valuable for the improvement of the Mathayom Suksa One history textbooks. At the same time, teachers and students who realized the strongpoints and weakpoints of the textbooks they were using would be able to improve their teaching and learning.

Procedures :

The procedure consisted of 2 steps (1) studying the facts of each history textbook thoroughly and reporting the results in a descriptive form. (2) studying the opinions of teachers and students on the quality of the textbooks. The questionnaires were sent to 58 teachers and 419 students in 21 Government and Private Lower Secondary Schools in Bangkok Metropolis. The obtained data was tabulated and analyzed in percentage, mean score and standard deviation, and then presented by tables with explanations.

Conclusions :

The opinions of the teachers on the quality of the history textbooks in relation with 4 aspects of criteria were as follows:

(1) The knowledge component; the text written by specialists appointed by the Ministry of Education and the text written by Colonel Poonpol Asanachinda were at the average level. The text written by Dr. Prasart Laksila was at the improvement needed level. (2) The intellectual component; the text written by specialists appointed by the Ministry of Education and Colonel Poonpol Asanachinda were at the average level. The text written by Dr. Prasart Laksila was at the improvement needed level. (3) The format; the text written by each author was at the average level. (4) The instructional aids; the text written by specialists appointed by the Ministry of Education and the text written by Dr. Prasart Laksila were at the improvement needed level. The text written by Colonel Poonpol Asanachinda was at the average level.

The opinions of the students on the quality of the history textbooks were as follows : Students were interested in Thai history than in foreign history. Their interesting topic was the founding of Ayudhya. Most students thought that the content in history textbooks was inadequate because some parts of content were so brief that they were difficult to be understood and some parts were not accurate on the historical fact. Concerning the presentation of each topic in the history textbooks, most students thought that the historical development was not completely presented on various aspects especially the historical development in education and economics. As for the format of the textbooks, a large number of students thought that it was inadequate because there were too few illustrations and maps, and no

references and summaries were provided. Relating to the usefulness of the history textbooks, most students thought that the textbooks were useful for helping them understand historical events clearly. The students who thought that the textbooks were not useful gave the reason that the content could not be applied to everyday life, that it was too brief and irrelevant to the new evidences and discoveries.

The teachers and students' opinions on the weakpoints of the content in the history textbooks were carefully examined and corrected by the researcher once more together with the recommended improvement

Recommendations:

1. In teaching history, the teachers should use many textbooks. Their experiences and skills in using textbooks should always be broadened.
2. The teachers should use textbooks as an instructional material for providing factual knowledge and intellectual development of the students.
3. The Ministry of Education should encourage more learned men, civil servants as well as private to produce more texts on history and other subjects.
4. The Ministry of Education should improve the curriculum and content of history textbooks according to current events and social change.
5. The publishers should improve the physical features of history textbooks to the standard required.

6. The authors of the textbooks should present facts and ideas with interesting style and good diction.

7. The administrators should provide the budget for buying textbooks and supplementary books in the libraries to satisfy the needs of students and teachers.

8. The head of the Social Studies division should know criteria for evaluating textbooks in order to be able to suggest the strongpoints and weakpoints of each history textbook to the teachers in the division and to help them solve problems about the textbooks.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การประเมินแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่ง" ผู้วิจัยสามารถดำเนินงานไปได้ด้วยความเรียบร้อยและประสบความสำเร็จลงท้ายดี เพราะได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก ศาสตราจารย์ ดร.จรูญทัศน์ พุกกะมาน ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประคอง กรรณสุต อาจารย์ที่ปรึกษาทางสถิติ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิบูลเพ็ญ ชัยปภาณี ที่ได้ให้ความช่วยเหลือแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านอาจารย์ที่กล่าวนามมานี้เป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

อนึ่ง ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณมงคล เพชรสุวรรณ แห่งสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช คุณสมพร จารุณีฎะ แห่งกองตำรา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ อาจารย์ใหญ่ อาจารย์ผู้สอนวิชาประวัติศาสตร์ ตลอดจนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการรวบรวมข้อมูลมาประกอบการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือในการวิจัยด้วยดีตลอดมา

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
รายการตารางประกอบ.....	ค
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
ความจำกัดของการวิจัย.....	10
คุณค่าของการวิจัย.....	11
วิธีดำเนินงาน.....	12
คำจำกัดความ.....	13
2 งานด้านการเขียน และ การวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง.....	14
3 วิธีดำเนินงาน.....	39
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
5 สรุป อภิปรายผลการวิจัยและขอเสนอแนะ.....	135
บรรณานุกรม.....	160
ภาคผนวก.....	167
ประวัติการศึกษา.....	210

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	แบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ที่ครูใช้ประกอบการสอนในปัจจุบัน.....	46
2	การเลือกแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์สำหรับใช้ในโรงเรียน.....	47
3	สิ่งที่ครูยึดเป็นหลักสำคัญในการสอนวิชาประวัติศาสตร์.....	48
4	การใช้แบบเรียนในการสอนวิชาประวัติศาสตร์ของครู.....	49
5	ลักษณะการสอนโดยใช้แบบเรียนของครู.....	50
6	แหล่งที่ครูขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหาในการใช้แบบเรียน.....	52
7	หนังสืออ่านประกอบแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ที่ครูใช้.....	53
8	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความรู้ในแบบเรียน.....	55
9	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความถูกต้องของเนื้อหาในแบบเรียน.....	56
10	ลักษณะนิสัยและทัศนคติที่ซึ่งเนื้อหาในแบบเรียนเสริมสร้างให้นักเรียน.....	57
11	ค่าเฉลี่ยลำดับความต้องการของครูในการปรับปรุงคุณภาพด้านต่าง ๆ ของแบบเรียน.....	61
12	นำหน้าความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสาระด้านความรู้ของแบบเรียนวิชา วิชาประวัติศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	64
13	นำหน้าความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสาระด้านสติปัญญาของแบบเรียนวิชา ประวัติศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	72
14	นำหน้าความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับลักษณะการจัดทำรูปเล่มของแบบเรียน วิชาประวัติศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	75
15	นำหน้าความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับอุปกรณ์ช่วยการเรียนการสอนของ แบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	79
16	เนื้อหาในแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ที่นักเรียนสนใจ.....	84
17	เหตุผลของนักเรียนที่เห็นว่าเนื้อหาในแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ยังไม่ เหมาะสม.....	85

ตารางที่

หน้า

18	เหตุผลของนักเรียนที่เห็นว่าเนื้อหาในแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ เหมาะสมอยู่แล้ว	87
19	เหตุผลของนักเรียนที่เห็นว่าเรื่องอาณาจักรน่านเจ้าให้ความรู้อย่างไม่ ครบถ้วน	89
20	เหตุผลของนักเรียนที่เห็นว่าเรื่องการตั้งกรุงสุโขทัยให้ความรู้อย่างไม่ ครบถ้วน	91
21	เหตุผลของนักเรียนที่เห็นว่าเรื่องการตั้งกรุงศรีอยุธยาให้ความรู้อย่างไม่ ครบถ้วน	92
22	เหตุผลของนักเรียนที่เห็นว่าเรื่องประวัติศาสตร์ชาติมอญให้ความรู้อย่าง ไม่ครบถ้วน	94
23	เหตุผลของนักเรียนที่เห็นว่าเรื่องประวัติศาสตร์ชาติพม่าให้ความรู้อย่าง ไม่ครบถ้วน	95
24	เหตุผลของนักเรียนที่เห็นว่าเรื่องประวัติศาสตร์ชาติญวนให้ความรู้อย่าง ไม่ครบถ้วน	97
25	เหตุผลของนักเรียนที่เห็นว่าเรื่องประวัติศาสตร์ชาติเขมรให้ความรู้ ยังไม่ครบถ้วน	98
26	เหตุผลของนักเรียนที่เห็นว่าเรื่องประวัติศาสตร์ชาติลาวให้ความรู้ ยังไม่ครบถ้วน	1 01
27	เหตุผลของนักเรียนที่เห็นว่าเรื่องประวัติศาสตร์ชาติมลายูให้ความรู้ ยังไม่ครบถ้วน	1 02
28	เหตุผลของนักเรียนที่เห็นว่าลักษณะการจัดทำรูปเล่มและอุปกรณ์ช่วย การเรียนการสอนในแบบเรียนยังไม่เหมาะสม	1 04
29	เหตุผลของนักเรียนที่เห็นว่าลักษณะการจัดทำรูปเล่มและอุปกรณ์ช่วย การเรียนการสอนในแบบเรียนเหมาะสมอยู่แล้ว	1 06

ตารางที่	หน้า
30	ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับราคาแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ 107
31	ปี พ.ศ. ของแบบเรียนเล่มที่นักเรียนกำลังใช้อยู่ 108
32	เหตุผลของนักเรียนที่ตอบว่าไม่ได้อ่านแบบเรียนมาล่วงหน้าจนถึง ชั่วโมงเรียน 109
33	แบบเรียนเล่มอื่น ๆ ที่นักเรียนใช้ประกอบการเรียน 110
34	หนังสืออ่านประกอบแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ที่นักเรียนใช้ 111
35	วิธีการจำเนื้อเรื่องในแบบเรียนของนักเรียน 113
36	ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากแบบเรียนวิชา ประวัติศาสตร์ 114
37	ความคิดเห็นของนักเรียนที่ตอบว่าไม่ได้รับประโยชน์จากแบบเรียนวิชา ประวัติศาสตร์ 116

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย